

I. N. J. C.

DISSERTATIO ACADEMICA
DE

CONSENSU
PARENTUM

IN
MATRIMONIA LIBERORUM,

QUAM

VENIA AMPLISS. FACULT. PHILOS. IN ILLUSTR. AD AU-
RAM LYCEO,

SUB PRÆSIDIO

MAG. JOHANNIS
BILMARK,

HIST. & PHIL. PRÆC. PROF. REG. & ORD.

Candido Eruditorum examini modeste submittit

JACOBUS RUNG,

Aboënsis.

IN AUD. SUP. DIE I Martii AN. MDCCLXXVII,

Horis ante meridiem consuetis.

A B O Æ

Typis JOHANNIS CHRISTOPH. FRENCKELL,

Reg. Acad. Typogr.

S:Æ R:Æ M:TIS
MAGNÆ FIDEI VIRO,
JUDICI PROVINCIALI PER NYLANDIAM ET
TAVASTIAM ÆQUISSIMO,
NOBILISSIMO & CONSULTISSIMO,
D:NO JOHANNI
JANSSON,
MÆCENATI MAGNO.

An oculis TUIS, NOBILISSIME DOMINE JUDEX PROVINCIALIS, ténues hasce ingenioli mei primitias subjicere auderem, diu multumque dubitavi. Gratia vero illa prorsus singularis, qua me semper dignatus es, quum non solum optimæ spei Filium TUUM meæ qualicunque manu ductioni committere, sed etiam innumeris memet cumulare beneficiis voluisti, dubium ita erexit animum, ut, ea ulterius fretus, pagellas has in signum devotissimæ & gratissimæ mentis TIBI reddere sacras, nullus hæsitaverim. Ut vero audaciæ meæ ignoscas, conatusque meos juveniles miti respicias vultu, venerabundus rogo atque obtestor. De cetero nunquam desistam, pro perenni TUO NOBILISSIMÆQUE TUE FAMILIÆ flore & incolumitate, suspiria ad DEUM nuncupare calidissima, frequentissima, dum vixero permanfurus

NOBILISSIMI NOMINIS TUI

cultor devotissimus,
JACOBUS RUNG,

§. I.

Habet hoc homo cum brutis animantibus, quin & cum ipsis plantis commune, ut singulis vehementem satis instinctum speciem suam propagandi, eumque in finem cum persona alterius sexus sese coniungendi, a Deo inditum esse animadvertamus. Tantum tamen hic instinctus in animalibus feris & hominibus discrepat, quantum cæcus motuum vitalium impetus distet a moderato sanæ rationis usu. Ipse enim instinctus naturalis in homine coniungendi sese cum persona diversi sexus, conjunctus cum facultate sui similem generandi, producit obligationes, quarum nescia sunt bruta, sine quarum vero observantia genus humanum perennare, quod tamen intentioni Optimi ac Sapientissimi Creatoris est consentaneum, nequaquam posset. Quamprimum enim soboles brutorum in lucem prodit, eo plerumque robore, ea membrorum agilitate, aliisque facultatibus est instructa, iisque præsidiiis contra æris tempestatumque injurias munita, ut parentum auxilio non ita multo post carere queat. Proles autem humana vel in ipsa nativitate, vel statim post introitum in hunc orbem, misere periret, nisi parentum & aliorum sollicita cura levarentur molestiæ, quæ puerilem ætatem per plures comitantur annos. Quamobrem Matrimonium, præeunte tam ratione quam revelatione, est Societas viri ac mulieris ex fine multiplicationis & educationis sobolis, nec non mutui contrahentium adiutorii in individuam vitæ consuetudinem contracta. Unde statim pater, non quemlibet aptum esse contrahendo matrimonio, quum in ipso requirantur vigor tam animi quam corporis, prudentia, moderamen adfectuum, nec non facultas se & familiam suam sustentandi. De-

nique quum conjugium fit status, qui in totam hominis vitam maximum habet influxum, Deus etiam in Jure Naturali sapientissime ordinavit, ut idem mutuo paciscentium contractu niteretur, ne quilibet cum qualibet, sed dilectus cum dilecta conjungeretur,

§. II.

Quum parentum sit officium, liberos non tantum suscipere, sed etiam susceptos ita enutrire atque educare, ut aliquando sint apri ad Dei gloriam, nec non suam & aliorum felicitatem promovendam; hoc autem tanti momenti negotium sibi injunctum, propter naturalem ingenii humani pravitatem, adfectuum nondum subactorum vehementiam & jucunda veris bonis præferentium, exsequi nequeant, nisi moderamen in actiones liberorum, qui se ipsos moderari nondum didicerunt, ipsis competat; consequens est, ut parentibus, ex æquitate naturali, competat jus seu potestas in liberorum suorum actiones. Enimvero quam late hæc ipsa sese extendat, non aliunde melius, quam ex fundamento hujus potestatis discerni potest. Hæc autem in diversa abeunt Eruditi, quorum ne illos quidem rem acu tetigisse censemus, qui vel a generatione vel ab educatione vel ab utraque simul patriam in liberos potestatem arcessunt. Utrumque quidem actum in se eximium esse beneficium, jure meritoque agnoscunt liberi; est tamen & manet beneficium, quod obstringit acceptantes ad reverentiam & gratum animum benefactoribus jugiter exhibendum, potestatem vero dirigendi aliorum actiones, vel imperium non concedit, quippe ut hoc constituatur inter eos, qui natura sunt æquales, requiritur omnino antecedaneum pactum. Pacto igitur, ceu fundamento, superstructa est potestas parentum in liberos, illudque nititur consensu
nec

nec expresso, qui verbis, nec tacito, qui factis declaratur, sed præsumto, qui fundatur in æquitate naturali, & ejus, cujus verus deest consensus, utilitate. In præsentī igitur casu præsumitur infans, si usu rationis gauderet & suam perspicere posset miseriam, æque ac propriam ex malis, quibus cingitur, eluctandi ineptitudinem, suæ lubentissime renuntiaturus libertati, & potestatem parentum in se, ceu æquissimam facile admissurus conditionem pro omnigenis adeundis educationis molestiis, & sine qua felicitatem, quam quærere & promovere nobis injungit Lex Naturæ, obtinere possumus nullam. Parentes vero pactitium suum declarant consensum eo ipso, quod liberos tollant enutriendos. Adest igitur heic consensus mutuus de negotio, a Naturæ Auctore præcepto, & consequenter pactum, quo liberis pollicentur parentes, se educationis liberorum curam in se suscepturos, donec ipsi sibi prospicere queant; hi vicissim, licet non expresso, præsumto tamen modo, Parentibus obedientiam promittunt atque subjectionem, fini huic obtinendo necessariam.

§. III,

Quoniam itaque potestas Parentum in suos liberos intime est innexa pacto, vi cujus parentes educationis molestias in se suscipiunt, liberi autem vicissim sese obstringunt ad arbitria sua justæ parentum voluntati submittanda, ut finis propositus obtineri possit; evidens est, quod nominata potestas tamdiu maneat intemerata, quamdiu educatio adhuc censetur necessaria. Hac autem impetrata, licet liberi subjectionem, ut antea, non debeant suis parentibus, his tamen pro acceptis ingentibus beneficiis, per totum vitæ spatium, venerationem ac gratum præstare tenentur animum. Liberos igitur in paren-

tes pietas postulat, ut illi nullum negotium magni præfertim momenti suscipiant, his inconsultis; quorum placita, ut consilia optime de se meritorum, non ut mandata imperantium, sequentur adulti. Ex quibus in medium allatis facile dirimi possunt quæstiones: Quousque in matrimonia liberorum ex tenore Legis Naturalis parentum consensus censeretur necessarius? Et num matrimonia, eodem deficiente, habeantur irrita? Quum matrimonium nitatur pacto inter marem & feminam inito de liberis suscipiendis atque educandis, omne autem pactum ex præscripto Legis Naturalis fundari debeat libero paciscentium consensu, quoties ipsi reapse consentire possunt; evidens est, quod Lex Naturalis non requirat consensum parentum in matrimonia liberorum, ut necessariam quandam conditionem, qua deficiente, matrimonia forent irrita. Liberi enim dum de matrimonio ineundo & familia constituenda serio cogitare possunt, ad eam pervenisse censentur ætatem, ut non amplius disciplinæ educationis, adeoque nec potestati parentum subsint, proinde nec ab horum consensu pendeat determinatio actionum liberorum: consequenter consensus sæpe nominatus non est absolute necessarius. *Nusquam enim libertas tam necessaria, quam in matrimonio est. Quis enim amare alieno animo potest?* quærit **QUINTILIANUS** *Declam.* 256.

§. IV.

Præterea quum conjuges unitis consiliis ac viribus hoc quarant, ut felicem continuo degant vitam, isthoc proposito non raro exciderent, si in matrimonio ineundo ab alius cujuscunque consensu, id est, ut speciosa, quæ prætenditur, prudentiæ larvam detrahamus, vel morositate, vel animi levitate prorsus dependerent. Tristis enim omni ævo docuit experientia, quod parentes, præsertim
ata-

atate provectiores, plerumque censeant, liberos, in matrimonio contrahendo, potius debere respicere bona fortuna, quam naturæ conjugis; sibi perverse persuadentes, virginem amplissime dotatam esse vel fieri facile posse optime etiam moratam; quo tamen sinistro judicio in continuam infelicitatem pro bracteata felicitate pignora amoris præcipitant. Quæ quidem mala eo certius proveniunt, & eo gravius parentum male sedulorum lacerant onerantque conscientiam, si cum rixosa Xantippe, vel impudica Lydia, vel temulenta Bacchide vir probus & frugi matrimonium inire cogatur; vel etiam casta & pudica mulier ad nubendum sordido & obscæno socio, vel Epicuri de grege porco compellatur. Verissimum enim est illud PLAUTI: *Hostis est uxor, invita quæ ad virum nuptum datur*. Et licet contingere interdum possit, ut coacta matrimonia deinceps bene cedant, hoc tamen ex incerta dependet alea, cui rem tanti momenti, ex qua præcipue totius vitæ felicitas dependet, committere æquitas naturalis prohibet. Non equidem negamus, incommoda, eademque non levia, subinde occurrere in matrimoniis etiam liberrimo paciscentium consensu initis, sed quæ multo minus sentiuntur, solatiumque in eo consistit, ut ne invitis & renitentibus nobis ac præter omnem nostram culpam hæc talia obrudantur; tunc enim ipsa bona, etiamsi lectissima, nauseam movent, mala autem & molestiæ eo majorem acerbiter & amaritudinem excitant. Elucet igitur *Φιλαδεωπία* Divina plane eximia in Lege naturali, quod hæc ad matrimonia liberorum consensum parentum, ut absolute necessarium, non requirat.

§. V.

Quamvis autem a parentum consensu, tanquam necessaria conditione, non pendeat validitas matrimonii, a libe-

liberis initi, exinde tamen non sequitur, quod auctoritas parentum in negotio tanti momenti pro nulla sit habenda. In antecedentibus enim satis evictum dedimus, quod liberi probis suis parentibus tot tantaque accepta referant beneficia, quot quantisque remunerandis per totam ætatem, si vel Nestoream attingerent, nequaquam sufficerent. Quare liberorum etiam est officium, propter hæc bona, parentes suos non solum revereri, sed in omnibus quoque negotiis, Legi Divinæ ac veræ illorum felicitati e diametro non adversis, matura horum expetere & sequi consilia. Quæ quidem in parentes pietas sese exferet in liberis, matrimonium inituris, ex quo ipsius familiæ sufflumen & decus non parum pendet. Nihil enim iniquius esse potest, quam si parentes bona sua & possessiones, multo sudore comparatas, relinquere cogantur heredibus ac nepotibus, quos ne nominis quidem usura dignantur. Æquitati igitur quam maxime consentaneum est, ne liberi, inconsultis parentibus, ad matrimonia, speciosa magis quam honesta & commoda, provolent; sed parentum, & eorum, qui parentum loco sunt, sollicitent & sequantur consensum. Quod si neglexerint, tantum adhuc potestatis parentibus remanet, ut nuptiis filiorum vel filiarum, antequam ineantur, contradicere & obstare queant, præsertim si justus metus vitii alicujus & dedecoris ex tali matrimonio sit: quod si autem omnino consummatæ fuerint, non ideo irritæ reddi aut plane dissolvi possunt. Nam matrimonium, æque ac alia pacta & contractus, semel libere initum, reddi nequit irritum, quamdiu nullum vitium circa ipsa negotii essentialia requisita intervenerit. Atque hos limites potestatis patriæ in liberos posuerunt Leges matrimoniales politiorum multarum gentium. Constat enim, quod ex harum tenore possit prudens paterfamilias filium vel filiam, sibi consulere nescientem, aliquo modo,

non vi cogere, saltem ad honestum matrimonium in-
eundum auctoritate sua compellere, id quod metum re-
verentialem Jcti vocant.

§. VI.

Confirmatur insuper sententia nostra exinde, quod
Jure Divino Positivo ad liberorum nuptias consensus pa-
rentum non aliter requiratur, quam ex officio honoris
ac reverentiae, quod liberi parentibus suis exsolvere de-
bent, tam propter originem, quam sollicitam educatio-
nis curam, ita quidem, ut si illud neglexerint, suam
graviter onerent conscientiam. Summa enim officiorum,
quae liberi parentibus exhibebunt, in Sacris Litteris propo-
sitorum, huc redit, quod liberi parentes suos honorare
ac revereri, nec non curam eorum, quando ipsi sibi
prospicere vel propter adflictam valetudinem, vel per de-
crepitam aetatem aut inopiam non possunt, habere debe-
ant. Nuspiam autem in Sacro Codice liberi maturae a-
tatis, & extra familiam abire cupientes, parentum arbitrio
aut imperio ita subjiuntur, ut irritum foret, quicquid
illi sine horum consensu agerent. Profecto consensus pa-
rentum non ita requiritur ad matrimonii liberorum sub-
stantiam, ut non sit maritus, non uxor, non liberi, non
dos, aut alii legitimi matrimonii effectus, illo neglecto:
quia solum reverentiae officium non efficit, ut actus,
eidem repugnans, habeatur pro nullo, vel auctor ejus
dignus, qui poena civili plectatur. Id quod Esau exem-
plo recte illustratur, cujus conjugium, utut invito paren-
te initum, nullibi tamen irritum pronuntiant Sacrae Pan-
dectae, Vid. Genes. XXVI. & XXXVI.

§. VII.

Uterius sicut Scriptura Sacra est feracissima exem-
plorum, quae totidem morum praecepta haberi possunt;

ita nobis licebit quædam hinc depromere, ad rem nostram facientia. Docet igitur, tum quod cordati parentes jure suo in liberos, propriam familiam constituere cupientes, modestissime sint usi, tum etiam quod liberi, obligationis, qua parentibus suis obstricti sunt, memores, religioni sibi semper duxerint, gravi adeo negotio, quale est matrimonium, sese accingere, nisi parentum prius impetrasent consensum. Sic de REBECCA, Bethuelis Filia, legimus, quod a Patre & Fratre interrogata fuerit: An Isaac, nuptias ejus ambienti, nubere veller? Gen. XXIV: 58. Vicissim de Ismaele constat, quod mater ejus Hagar conciliatrix nuptiarum ipsius fuerit. Gen. XXI: 21. SAMSONUS etiam a parentibus suis petiit, ut venustam Virginem Philistæam, quam deperiebat, sibi uxorem ducerent, Judic. XIV. 2. Similiter, ut a sacris ad profanos auctores transeamus, Cyrum absque Parentum consensu noluisse matrimonium contrahere, testatur XENOPHON: Et ANDROMACHE apud Euripidem ingenue loquitur: *Desponsationis quidem meæ Pater meus curam habebit, nec meum est, hoc statuere.*

§. VIII.

Licet vero *durum sit*, uti loquitur CASSIODORUS, *libertatem liberam non habere in matrimonio, unde liberi procreantur*; docet tamen variarum gentium historia, leges civiles ab æquitate Juris Naturalis nonnunquam recessisse. Sic ex tenore Juris Romani consensus parentum, in quorum potestate liberi adhuc sunt, ad horum matrimonium est adeo necessarius, ut sine eodem nullum legitime contrahatur; immo idem requiritur non tantum in matrimonio ab initio contrahendo, sed etiam si contractum, postea ex aliqua causa dissolutum, iterum restaurandum; ita quidem ut parentes, a liberis in gravi hoc negotio non consulti, dotem concessam repetere queant. Atque iste consensus præcedere aut saltem comitari debet

bet consensum conjungendorum: non potest ex postfacto demum interponi: Jure enim Romano non sufficit ratihabitio ad matrimonium validum reddendum ex tempore contractus; sicut plura loca, quæ ex Jure Romano circa præsens argumentum excitari possunt, satis ostendunt. Per easdem leges filius, qui in domo patris existit, utut majorennis sit, sibi & familiæ suæ consulere valeat, nihilominus ob solum patris dissensum a nuptiis arceatur, quasque de facto forte iniit, irritæ pronuntiantur; filiæ vero a Patre, sponsum sibi eligente, dissentendi libertas negatur. Fundamentum hujus rei Jus Romanum ponit in patria potestate, etiam post majorem ætatem, institutamque separatam familiam, durante, eique annexo onere alendi. In Jure Canonico idem etiam est statutum, ut nulla videlicet sint liberorum matrimonia absque parentum consensu contracta. Cum his juribus consentiunt quoque Jura Specialium Nationum, quibus consensus utriusque parentis, his autem demortuis, avi & aviæ, ac curatorum quoque, ubi illi omnes defecerint, ad firmitatem matrimonii liberorum requiritur. Immo prostant exempla, sed quæ barbarorum seculorum mores olent, quæ monstrant, quod matrimonium, contra parentum voluntatem initum, non solum fuerit rescissum, sed conjuges propterea capitis poena mulctati.

§. IX.

Fuerunt quoque Eruditi nonnulli, in quibus nominandi sunt *Schilterus in Instit. Juris Publ. L. I. T. 9 §. 3.* & *Becmanus in Conspectu Doctr. Polit. p. 37*, qui parentum consensum ad matrimonia liberorum plane necessarium, ac proinde ipsius Juris Naturalis esse, statuunt potius, quam demonstrant. Si enim argumenta eorum ad vivum resecemus, ex illis tantummodo conficitur, liberis utile ac decorum esse, in rebus tam ar-

duis, quales sunt matrimoniales, parentum expetere consensum, quod Becmani evincunt probationes, tum a parentum studio consulendi commodis proli suæ, tum a reverentia, parentibus debita, desumptæ. Hæc igitur placita non sunt stricti Juris Naturalis decreta, quod libertatem de se & rebus suis statuendi tamdiu unicuique concedit plenam, donec eadem aut restricta aut plane sublata fuerit, ad quem ultimum casum potestas patria sese non extendit.

§. X.

Mittimus tum quid diversarum gentium leges circa illud, quod tractamus, argumentum statuunt, tum quid Eruditis in eodem placeat, paucis adhuc visuri, quid Leges Patriæ, quarum æquitas in singulis elucet articulis, de influxu consensus Parentum iu matrimonia Liberos passim statuminent. His igitur prudenter cautum est, tum ut auctoritas parentum in suos liberos facta testaque maneat, tum etiam provisum, ne illi potestate sua in detrimentum ac perniciem sobolis temere abutantur. Hoc dilucide apparet, si præcipua, quæ heic requiruntur, momenta expendamus. 1.º Virginis nuptias ambiens hanc expetet ab ejus parentibus G. B. I: 1; nec vel vi vel dolo ipsam sibi in thalami sociam adjunget G. B. I: 5, IV: 1, M. B. XXI: 3, 4, 5. II.º Parentibus competit potestas dijudicandi, an impedimentum quoddam sive Physicum sive Morale votis ambitiosi proci obstet, qualia recensentur G. B. II: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, IV: 2, 3, XIII: 8, III: 8. III.º Si filia parentibus non consentientibus marito nubat, ipsam propterea hereditatis exortem reddere possunt G. B. VI: 1, 2, 3; nisi Judex, ad quem causa devolvitur, consensum Parentum absque solidis rationibus fuisse negatum pronuntiet, G. B. VI: 4. IV.º Quod si parentes liberos ad matrimonium, a quo tori abhorrent, cogere pergant, liberum est Sponso & Sponsæ in ipso desponsationis vel nuptiarum actu suum declarare dissentium A. R. D. 1685. quo factio matrimonium differtur, donec reluctantis conjugis sententia mutetur. Nunquam autem solo Parentum dissensu matrimonia liberos, legitime de cetero contracta, per Leges Patrias redduntur invalida.

S. D. G.

